

Savetodavna komisija za ljudska prava

UNMIK HQ, East Wing, 10000 Priština, KOSOVO

ODLUKA

Datum usvajanja: 15. jul 2009. godine

Predmet br. 25/08

G-din V. Z.

protiv

UNMIK-a

Savetodavna komisija za ljudska prava, na zasedanju održanom 15. jula 2009. godine, u prisustvu sledećih članova:

Gdina Mareka NOVICKOG, predsedavajućeg
Gdina Pola LEMENSA

Gdina Nedima Osmanagića, nadležnog službenika

Nakon što je razmotrila iznad pomenutu žalbu, podnetu shodno članu 1.2 Uredbe UNMIK br. 2006/12 od 23. marta 2006. godine o osnivanju Savetodavne komisije za ljudska prava,

Nakon većanja, odlučila je sledeće:

I. ČINJENICE

1. Prema navodima podnosioca žalbe, činjenice su sledeće:
2. Podnosilac žalbe, g-din V.Z., je stanovnik Kosova koji trenutno živi u Novom Sadu, u Vojvodini.
3. On tvrdi da je vlasnik dva kioska u Opštini Prizren. Nakon rata na Kosovu, on je 14. juna 1999. godine napustio svoju imovinu. Nakon njegovog odlaska, jedan kiosk je uništen a drugi je preuzeo izvesni L.R.
4. U vezi s prvim kioskom, podnosilac žalbe je podneo tužbu Opštinskom sudu u Prizrenu protiv Privremenih institucija samouprave na Kosovu (PIS), Opštine Prizren, UNMIK-a i KFOR-a, u kojem traži 24.000 evra kao naknadu za štetu

pričinjenu toj imovini. Tužba je datirana na 14. jun 2004. godine a u Opštinskom sudu je evidentirana 16. septembra 2004. godine.

5. Iz spisa predmeta proizilazi da ova tužba zahtev pripada većoj grupi tužbenih zahteva za naknadu štete na imovini pričinjenoj nakon ulaska snaga NATO na Kosovo, 1999. godine. U vezi s ovim slučajevima, direktor Odeljenja pravosuđa (OP) UNMIK je, 26. avgusta 2004. godine, poslao pismo svim predsednicima opštinskih i okružnih sudova i predsedniku Vrhovnog suda Kosova. U tom pismu, direktor OP je pomenuo da "je više od 14.000" takvih tužbenih zahteva podneto. On je ukazao na "probleme koje će sudovima stvoriti tako veliki priliv tužbenih zahteva", i zatražio da "nijedan [takav] predmet ne bude zakazan za pretres sve dok zajednički ne odlučimo kako da na najbolji način procesuiramo ove predmete".
6. Do danas, ni Opštinski sud u Prizrenu ni tužene strane nisu kontaktirale podnosioca žalbe. Nijedno ročište nije održano. Podnosilac žalbe tvrdi, ne navodeći datum, da je on poslao zahtev predsedniku Opštinskog suda da preduzme mere. On je 28. novembra 2007. godine i od Kosovske agencije za imovinu (KAI) zatražio da preduzme potrebne radnje u vezi sa prvim kioskom.
7. Kad je reč o drugom kiosku, podnosilac žalbe je podneo zahtev za priznavanje vlasničkog prava kod KAI. Podnosilac žalbe je dostavio kopiju zahteve datiranog na 28. novembar 2007. godine. Prema informacijama dobijenim od KAI, 14. i 28. novembra 2008, zahtev je podnet još 23. aprila 2007. godine. Zahtev je zatim objavljen 15. januara 2008. g., što znači da je oglašen široj javnosti. Nakon tog obaveštenja, treća strana je podnela protiv-zahtev u vezi sa istom imovinom. Predmet trenutno čeka na rešenje pred Kosovskom komisijom za imovinske tužbene zahteve (KPCC).

II. ŽALBA

8. Podnosilac žalbe navodi da je povređeno njegovo pravo na pravično suđenje i pravo na imovinu zbog propusta nečinjenja Opštinskog suda i KAI.
9. Komisija smatra da žalba pokreće pitanja koja se odnose na pravo podnosioca žalbe na pravično suđenje (član 6.1 Evropske konvencije o ljudskim pravima (EKLP)) i na njegovo pravo na mirno uživanje imovine (član 1 Protokola br. 1 EKLP).

III. POSTUPAK PRED KOMISIJOM

10. Žalba je podneta 7. jula 2008. godine i evidentirana istog dana. Podnosioca žalbe pred Komisijom zastupa g-đa Svetlana Kvirgić, advokat.
11. Komisija je 29. oktobra 2008. godine zatražila od KAI informacije u vezi sa zahtevom podnosioca žalbe.
12. KAI je odgovorila na zahtev Komisije 7. novembra 2008. g. i 14. novembra 2008. godine.
13. Komisija je, u pismu od 17. novembra 2008. g., zatražila dodatne informacije od KAI. Odgovor je primljen 28. novembra 2008. godine.

14. Komisija je 8. i 12. decembra 2008. godine pozvala podnosioca žalbe da iznese svoj komentar na informacije primljene od KAI. Podnosilac žalbe nije odgovorio.
15. Komisija je predmet prosledila specijalnom predstavniku generalnog sekretara (SPGS) 23. aprila 2009. godine i od njega zatražila da u ime UNMIK-a iznese svoj komentar o prihvatljivosti i meritumu (suštini) pritužbe. SPGS je komentar dostavio u pismu od 27. maja 2009. godine.

IV. PRAVO

16. Pre nego što počne sa razmatranjem suštine predmeta, Komisija mora da odluči da li da taj predmet prihvati, uzimajući u obzir kriterijume prihvatljivosti utvrđene u članovima 1, 2 i 3 Uredbe UNMIK br. 2006/12.

A. U vezi sa postupkom koji je u toku pred Opštinskim sudom u Prizrenu

17. Kad je reč o prvom kiosku, SPGS u svom komentaru navodi da je žalba neprihvatljiva zbog neiscrpenosti pravnih lekova. On iznosi da je 15. novembra 2005. godine OP pozvalo sudove da počnu da obrađuju tužbene zahteve za naknadu štete koju su prouzrokovala identifikovana fizička lica i za naknadu štete koja je pričinjena nakon oktobra 2000, budući da je smatrano da u ovim predmetima više nije postojala prepreka za njihovu uspešnu obradu. OP je 28. septembra 2008 g., nakon konsultacija sa Pravosudnim savetom Kosova koji se saglasio da pruži logističku podršku u obradi preostalih tužbenih zahteva, iznelo stav da bi preostale predmete trebalo obraditi i da o tome treba obavestiti sudove. Shodno tome, SPGS smatra da je predmet podnosioca žalbe nedavno ponovo aktiviran.
18. Član 3.1 Uredbe UNMIK br. 2006/12 propisuje da Savetodavna komisija može da razmatra određeni slučaj tek nakon što utvrdi da su sva ostala sredstva za ispitivanje navodnih povreda iskorišćena.
19. Komisija napominje da uslov iscrpenosti pravnih lekova podrazumeva da se nadležnim organima, naime sudovima, pruži mogućnost da otklone navodnu povredu. Međutim, od podnosioca žalbi se jedino traži da iscrpe one pravne lekove koji su delotvorni i raspoloživi u teoriji i praksi (videti, između ostalog, Evropski sud za ljudska prava (ESLjP), Vernillo protiv Francuske, presuda od 20. februara 1991. g., *Publikacije Suda*, Serija A, br. 198, str. 12, st. 27; ESLjP (Veliko veće), Selmouni protiv Francuske, presuda od 27. jula 1999, br. 25803/99, st. 76, *EKLjP*, 1999-V).
20. Komisija smatra da se primedba zasnovana na neiscrpenosti pravnih lekova ne može posmatrati uopšteno, već u konkretnom kontekstu svake pojedinačne žalbe iz mnoštva raznovrsnih. U tom kontekstu će Komisija i ispitivati da li se kod određenih žalbi pojavljuju druge primedbe na njihovu prihvatljivost. (videti, u istom smislu, odluku Komisije od 22. maja 2009. godine u slučaju Milogorić, predmet br. 38/08).

Navodna povreda člana 6.1 EKLjP

21. Komisija smatra da u delu u kojem se podnosilac žalbe poziva na povredu prava na pravično suđenje (član 6.1 EKLjP), on zapravo iznosi dve žalbe (videti pristup usvojen u iznad pomenutom slučaju Milogorić; uporediti sa odlukom ESLjP o prihvatljivosti od 30. maja 2000, Aćimović protiv Hrvatske, br. 48776/99; ESLjP,

odluka o prihvatljivosti, 11. jul 2000, Kutić protiv Hrvatske, br. 48778/99). Prvo, on se žali na činjenicu da zbog obustave postupaka u Opštinskom sudu nije mogao da dobije rešenje tužbenog zahteva za naknadu štete zbog uništene imovine. Komisija smatra da ova žalba može da pokrene pitanje prava na pristup sudu na osnovu člana 6.1 EKLjP. Drugo, on se žali na dužinu trajanja postupka pred Opštinskim sudom, s obzirom na činjenicu da je postupak pokrenut 16. septembra 2004, a da njegova tužba od tada nije razmatrana. Ova žalba može da pokrene pitanje njegovog prava na sudsku odluku u razumnom roku, u smislu člana 6.1 EKLjP.

22. Komisija primećuje da SPGS u svojim komentarima nije ukazao ni na jedan konkretan pravni lek koji je podnosiocu žalbe bio na raspolaganju kad je reč o odlaganju ili trajanju postupka. Sa svoje strane, Komisija ne vidi nijedan takav lek. Činjenica da je 28. septembra 2008. godine sudovima naloženo da nastave procesuiranje tužbenih zahteva među kojima je i zahtev podnosioca žalbe nije relevantna sa tačke gledišta pravnih lekova koje je podnosilac zahteva dužan da iskoristi. Stoga, Komisija zaključuje da žalba ne može da bude odbačena zbog neiscrpenosti pravnih lekova u smislu člana 3.1 Uredbe UNMIK br. 2006/12.
23. Komisija smatra da žalba na osnovu člana 6.1 EKLjP pokreće ozbiljna činjenična i pravna pitanja, čije rešenje zavisi od ispitivanja merituma. Komisija zaključuje da, prema tome, ova žalba nije očigledno neosnovana u smislu člana 3.3 Uredbe UNMIK br. 2006/12.
24. Nije ustanovljen nijedan drugi razlog na osnovu kojeg bi ovaj aspekt žalbe mogao da bude proglašen neprihvatljivim.

Navodna povreda člana 1 Protokola br. 1

25. Podnosilac žalbe se žali na povredu prava na imovinu (član 1 Protokola br.1) usled nečinjenja Opštinskog suda u Prizrenu povodom njegovog tužbenog zahteva za naknadu štete.
26. Bez obzira da li je u vezi s ovim podnosilac žalbe iscrpeo raspoložive pravne lekove ili ne, kako iznosi SPGS, Komisija napominje da se tužbeni zahtev podnosioca žalbe pred Opštinskim sudom odnosi na razaranje i pljačkanje njegove imovine. Kako podnosilac žalbe navodi, on je za ova dela saznao u januaru 2003. godine.
27. Komisija podseća da, prema članu 2 Uredbe UNMIK br. 2006/12, Komisija ima nadležnost samo za one "žalbe koje se odnose na navodne povrede ljudskih prava koje su se desile nakon 23. aprila 2005. godine ili koje proizilaze iz činjenica koje su nastale pre ovog datuma a da te činjenice dovode do kontinuiranog kršenja ljudskih prava". Uništenje i pljačkanje imovine su trenutne radnje koje ne dovode do kontinuiranog kršenja prava (videti odluku Komisije od 16. jula 2008, Lajović, predmet br. 09/08, st. 7).
28. Istina je da se podnosilac žalbe nije direktno žalio Komisiji zbog pomenutih radnji, već jedino zbog činjenice da zbog obustave postupka do sada nije mogao da dobije naknadu štete. Ipak, u slučaju kad se na sudski postupak poziva s tačke gledišta prava na imovinu, on ne može da bude odvojen od radnji na osnovu kojih je žalba podneta sudu. Ili, konkretno izraženo, kako je Evropski sud za ljudska prava postupio u pogledu svoje nadležnosti na osnovu EKLjP:

“... vremenska nadležnost Suda utvrđuje se na osnovu činjenica koje čine navodno ometanje. Potonja neuspešnost pravnih lekova čiji je cilj bio da

uklone ovo ometanje ne može ga staviti u vremensku nadležnost Suda” (ESLjP (Veliko veće), presuda od 8. marta 2006. g., Blečić protiv Hrvatske, br. 59532/00, st. 77, EKLjP, 2006-III).

29. Iz toga sledi da je ovaj deo žalbe, u svakom slučaju, van vremenske nadležnosti (*ratione temporis*) Komisije (videti odluku Komisije od 4. juna 2009 u slučaju Gojković, predmet br. 61/08).

B. U vezi sa postupkom pred Kosovskom komisijom za imovinske tužbene zahteve

30. Kad je reč o drugom kiosku, SPGS iznosi stav da je žalba *prima facie* neprihvatljiva i zbog neiscrpenosti pravnih lekova, s obzirom da zahtev podnosioca žalbe još nije rešen pred KPCC.

31. KAI je 28. novembra 2008. godine ukazala da je postupak povodom zahteva podnosioca žalbe završen i pripremljen za KPCC da donese odluku. Zvanična internet stranica KAI pokazuje da zahtev još nije rešen.

32. Kad je reč o tvrdnji podnosioca žalbe da je povređeno njegovo pravo na pravično suđenje (član 6.1 EKLjP), podnosilac žalbe nije pokrenuo nikakvo pitanje u vezi sa pravičnošću postupka pred KPCC. Ovaj aspekt žalbe, dakle, ne ukazuje ni na jednu povredu prava i sloboda utvrđenih u međunarodnim instrumentima zaštite ljudskih prava pomenutih u članu 1.2 Uredbe UNMIK br. 2006/12 i mora da bude odbijen kao očigledno neosnovan shodno članu 3.3 Uredbe UNMIK br. 2006/12.

33. U pogledu tvrdnje podnosioca žalbe da je povređeno njegovo pravo na imovinu (član 1 Protokola br.1), Komisija napominje da je postupak povodom njegovog zahteva za priznavanje vlasništva još uvek u toku pred KPCC. Stoga je ovaj deo žalbe preuranjen i mora da bude odbijen zbog neiscrpenosti pravnih lekova, u skladu sa članom 3.1 Uredbe UNMIK br. 2006/12.

IZ OVIH RAZLOGA,

Komisija, jednoglasno,

- PROGLAŠAVA PRIHVATLJIVOM ŽALBU KOJA SE ODNOSI NA PRAVO NA PRISTUP SUDU I PRAVO NA SUDSKU ODLUKU U RAZUMNOM ROKU (ČLAN 6. 1 EKLjP), KAD JE REČ O POSTUPKU PRED OPŠTINSKIM SUDOM U PRIZRENU;

- PROGLAŠAVA NEPRIHVATLJIVIM OSTATAK ŽALBE.

Nedim OSMANAGIĆ
Izvršni službenik

Marek NOVICKI
Predsedavajući